

En principe, le jour ne passe pas au travers de 300 m d'eau; à l'extrémité du plateau continental, quand la pente se fait abrupte, c'est la plongée dans la nuit éternelle et, de l'avis de certains, toute vie devait en être bannie. Il n'en est rien, malgré le froid et la pression, des poissons s'y rencontrent, ils ont des yeux télescopiques ou hypertrophiés. Ceux qui sont tout à fait aveugles sont munis de longs filaments tactiles leur permettant de tâter les obstacles à distance. Leur nourriture leur tombe du ciel puisqu'ils la trouvent dans la pluie lente des plantes et déchets de la surface.

Les formes des poissons de grands fonds sont invraisemblables. Qu'on en juge d'après ces chromos. Une des caractéristiques de ces animaux disgraciés est la grandeur de la bouche. La nourriture ne se trouvant que rarement dans cet univers quasiment invisible, il faut accumuler beaucoup dans le même temps en prévision des jours maigres. Aussi, le glouton "Chiasmodon" avale-t-il proie cinq fois plus grande que lui!

Dans le silence des profondeurs, bien enfouis dans l'obscurité perpétuelle, ces poissons inimaginables reçoivent parfois des visiteurs de la surface: le phoque s'en vient quérir de temps à autre un extra dans ces abîmes. Le littoral belge est l'une des promenades favorites des phoques, nos pêcheurs ne le savent que trop car ces animaux sont consommateurs de poissons et destructeurs de filets.

Mammifère comme le phoque, la baleine est un ancien quadrupède qui galopait dans la savane à l'aube de l'ère Tertiaire. Depuis, elle a préféré l'eau, tout à son profit d'ailleurs puisque la vie saine des océans lui vaut de n'être jamais malade et de grandir au point d'atteindre une longueur de 35 m! Chose étonnante, la baleine peut plonger à grande vitesse jusqu'aux grandes profondeurs: le cachalot, cétacé denticère — qui a des dents et non des fanons —, s'enfonce à mille mètres et subit avec aisance d'effrayantes pressions. Comment expliquer cette merveilleuse performance? A la surface, les baleines soufflent un jet d'eau de 15 mètres de haut; cette fontaine qui jaillit serait l'air comprimé rejeté par ces cétacés capables de demeurer quarante minutes sous l'eau. Au repos, ces bêtes se laissent bercer béatement entre deux eaux malgré leur poids de 150 tonnes et leur cœur lourd... lourd de 600 kg. Si puissantes soient-elles, les baleines ont maille à partir avec les orques appelées aussi "épaulards"; quand l'un de ces cétacés de 9 m de long, a repéré la proie géante, il ameuté ses congénères pour l'attaquer en bande bien organisée. La malheureuse baleine est systématiquement attirée en eaux peu profondes et déchiquetée vivante. Les restes du repas sont emportés par les albatros, oiseaux de grande taille qui planent merveilleusement mais qui prennent garde de se poser en terrain plat, de crainte de ne plus pouvoir s'envoler.

In principe dringt het daglicht niet doorheen 300 m water; daar waar de kusten steil zijn duikt men van het vasteland recht in de eeuwige nacht, waar — naar men vroeger beweerde — geen leven meer zou bestaan. Dit bleek echter niet waar te zijn en ondanks de koude en de hoge druk treft men er vissen aan met telescopische of uitermate grote ogen. Degene die echter blind zijn bezitten lange voeldraden waarmee zij van op afstand de hindernissen kunnen voelen. Voor hen valt het voedsel letterlijk uit de hemel, want zij vinden het in de langzame ondergang van planten en afval van de oppervlakte.

De diepzeevissen hebben ongelooflijke vormen, zoals men op bijgaande chromo's kan zien. Zij zijn vooral gekenmerkt door hun grote mond. Daar het voedsel soms schaars is in dit weinig geziene rijk moet men veel kunnen opsparen voor de magere dagen. De veelvraat "Chiasmodon" vreet een prooi op die vijfmaal zo groot is als hij zelf!

In hun stille diepten en hun eeuwige duisternis ontvangen deze ondenkbare vissen toch soms bezoekers van de oppervlakte: de robben gaan af en toe in de diepe zee een extra versnapering zoeken. Overigens doen zij ook graag een uitstapje naar de Belgische kust, wat onze vissers maar al te goed weten want deze dieren verbruiken heel wat vis en verscheuren de netten. De walvis die evenals de rob een zoogdier is was vroeger een viervoetig dier, dat in het begin van het tertiair tijdvak door de grasvlakten draafde. Sindsdien ging zijn voorkeur naar het water en het bevond er zich wel bij, want het gezonde oceaandleven zorgt er voor dat het nooit ziek is en een lengte van 35 m kan bereiken. Vreemd genoeg kan de walvis zeer snel naar de grote diepten duiken. De potvis, van het geslacht der walvissen maar met tanden in plaats van baarden, daalt tot op duizend meter diepte en verdraagt gemakkelijk de verschrikkelijke druk die daar heerst. Hoe kan men dit wonder verklaren? Aan de oppervlakte blaast de walvis een waterstraal uit van 15 meter hoogte. Men veronderstelt dat deze fontein niets anders dan samengeperste lucht zou zijn die door de walvisachtigen, die veertig minuten onder water kunnen blijven, wordt uitgeblazen. Wanneer zij rusten, laten deze dieren kalmjes hun gewicht van 150 ton en hun hartje van... 600 kg drijven tussen twee stromingen in. Hoe machtig zij ook zijn, gaan de walvissen toch niet graag om met stormvissen, die men ook "zwaardvissen" noemt. Wanneer één van deze stormvissen, die ook tot het walvisgeslacht behoren, die reusachtige prooi heeft ontdekt, gaat hij samenscholen met zijn soortgenoten, om samen tot een welgeorganiseerde aanval over te gaan. De arme walvis wordt systematisch naar ondiepe waters gesleurd en levend verscheurd. Wat er van de maaltijd overblijft wordt weggekaapt door albatrossen, die zeer grote vogels die zo goed kunnen zweven maar die liefst niet op een effen terrein neerdalen uit vrees niet meer te kunnen opstijgen.

Poudre lumineuse - Ces "Melanocetus johnsoni" s'allument et s'éteignent sur commande. Mélange de luciférase et de luciférase, cette lumière animale fut exploitée en poudre par les Japonais.

Lichtend poeder - Deze "Melanocetus johnsoni" kan aan- en uitgaan. De lichtende stof die hij bevat werd door de Japanners in poedervorm aangewend.

Suivez-moi! - ... et les petits poissons imprudents de se laisser éblouir. La lumière du "Lasiognathus" est l'appât au bout de la canne à pêche qui emportera les proies.

Volg mij! - ... en de onvoorzichtige kleine visjes worden verblind door het licht van de "Lasiognathus", licht dat deze als het ware als aas aan een vislijn draagt.

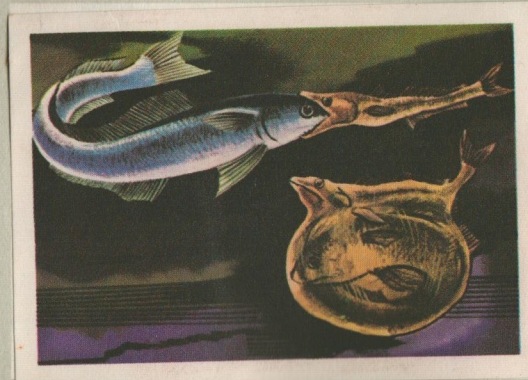
Incroyable mais vrai - A-t-on jamais vu poisson pêcher le poisson? C'est pourtant le cas de ces "Ceratias Holbölli" dont le mâle minuscule se cramponne, de crainte de perdre son épouse des ténébres.

Ongelooflijke waarheid - Ving een vis ooit een vis? Nochtans klemt het mannetje van de "Ceratias Holbölli" zich vast aan zijn wijfje uit de diepzee, om ze niet te verliezen.

Scintillements des Abysses - Quand Beebe et Barton descendirent dans les zones crépusculaires des grands fonds, il virent des étoiles... la lumière animale des "Argyropelecus hemigymnus".

Diepzeeglinsters - In de nacht van de zeediepte bemerkten Beebe en Barton sterren... het dierlijk licht van de "Argyropelecus hemigymnus".

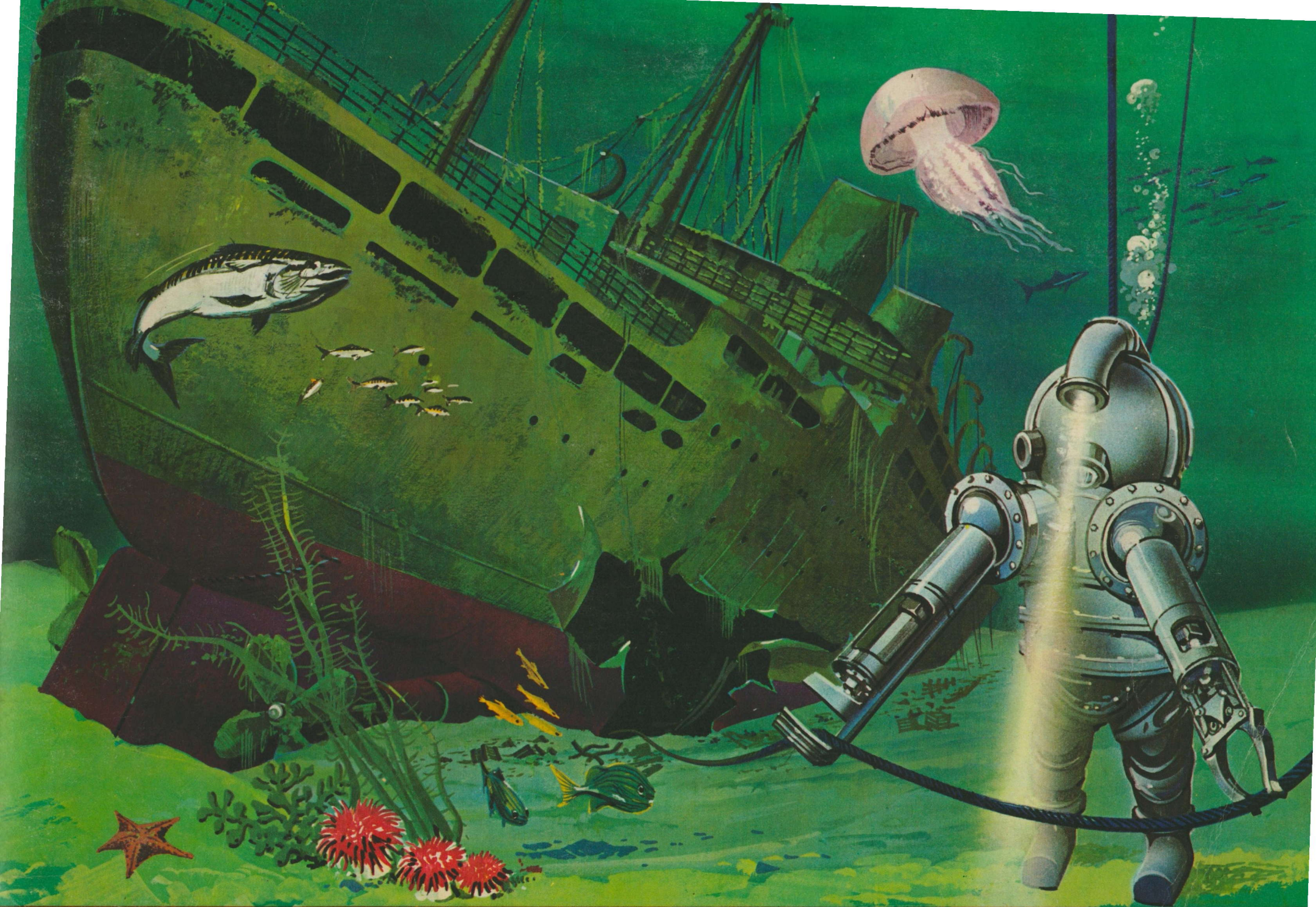
Le glouton - Vu la rareté des repas, les poissons des grands fonds ont des bouches démesurées et l'estomac extensible comme ce "Chiasmodon" qui avale proie cinq fois plus grande que lui.

De veelvraat - Wegens maaltijdschaarste hebben diepzeevissen grote mullen en een rekbare maag, zoals deze "Chiasmodon" die een prooi verslindt vijfmaal groter dan hijzelf.

Un ancien quadrupède - Pesant 150 tonnes et mesurant 35 mètres de long, la baleine galopait dans la savane à l'aube du Tertiaire. Ce fabuleux animal est en voie de disparition sous le harpon de l'homme.

Vroegere viervoeter - Met zijn gewicht van 150 ton en zijn 35 m lengte galoppeerde de walvis door de savanne in het vroeg Tertiair. De harpoen heeft deze diersoort haast uitgeroeid.

la grande énigme des océans
het grote raadsel van de oceanen

JACQUES

presenteert **de OCEANOGRAPHIE**
présente **I' OCEANOGRAPHIE**